

Državni zakonik

za

kraljevine in dežele v državnem zboru zastopane.

Kos XX. — Izdan in razposlan dne 14. junija 1878.

53.

Ukaz ministerstva za trgovino od 1. maja 1878,

o enakšnem narejanji in prigledovanji priprav v dajanje znamenj po propisih, katerih namen je ubraniti tisto nesrečo na morji, ko ladja ob ladjo udari.

§. 1.

Vsaka tozemska ladja mora imeti v tem ukazu ustanovljenih sredstev ali priprav za dajanje znamenj (signalov) in toliko in takih, kakor je v njem določeno, in one morajo stati na oznamenjenih mestih.

§. 2.

Te priprave so:

1. Za ladje jadrenice in parnice daljne vožnje po dvoje (podvojica) stavnih svetilnic, med katere spada tudi okrogla luč, ki jo je vzdigniti, kadar se ladja usidri, signalni ognji (bliskala), glasán zvon in pa rog, ki mu se glas o mirnem ozračji mora najmanj eno morsko miljo daleč slišati.

Poleg tega mora vsaka ladja parnica imeti parno zvizdalico, ki dobro služi.

2. Za ladje obrežne vožnje in tenderje kar je stavnih svetilnic (z okroglo lučjo vred), od vsake po ena, signalni ognji, zvon, rog in pri parnicah še tudi parna zvizdalica.

3. Za privodniške ladje po dve okrogli luči, signalni ognji, zvon in rog.

§. 3.

Barvovite bočne ali stranske luči (razen na parnicah s kolesama) naj se postavljajo vsegdar kolikor je moči daleč k sredi ladje, in sicer, ne oviraje vrvja takó, da jim jadra nikakor ne morejo kratiti vidnosti.

Parnice na kolesi naj si postavljajo bočne luči na najvišjih končinah kolesnjakov.

Bela luč na prednjaku, ki naj jo imevajo samo parnice, vožec se o paru ali o paru in jadru, bodi takisto kakor barvovite stavne luči popolnoma nepomično postavljena takó, kakor je določeno v mednarodnem propisu v odvrčanje nesreč na morji, da ladja ob ladjo ne udari (Drž. zak. 1863 št. 25).

§. 4.

Da se ne vidi zelena luč na levem in rdeča luč na desnem boku, naj se bočne luči opravijo na notranjo stran s lesenimi zasloni, ki so tako visoki, kakor svetilnice, ter k prednjemu koncu segajo najmanj 90^{cm} pred dotično luč.

Ti zasloni naj se trpežno pritrjajo zunaj vant (lestvic, sartij) in drugega vrvja na ploščah ali na žerjavih, ali pri ladjah z vrtežem eventualno na koncih poveljstvenih mostov, molečih na ven, in pri ladjah s kolesoma na najvišjim in najkrajnejšem delu kolesnjakov.

Žerjavi, na katere se pritrjujejo ti zasloni, morajo segati na ven takó, da morejo stavne luči, ki se ne smejo nikdar na vrvje pritrjati, v propisano mer in nepretrgoma vidne biti.

Zasloni bočnih luči morajo tako postavljene biti, da ustrezajo namembi, v katero so določeni po mednarodnih propisih v odvracanje namorskih nesreč po zagonu ladje na ladjo.

Zaslon svetilnice na desnem boku je zelen, a zaslon na levem boku rdeč.

Da se preubrani premena rdeče luči z zeleno kadar se postavljata na ladji, naj bodo mesta, kamor se devajo te luči, ali okrovi svetilnic tako napravljeni, da se rdeča luč more samo na levem, a zelena luč samo na desnem boku postavljati.

§. 5.

Stavne svetilnice je narejati iz medi (bakra) ali iz bele pločevine in od znotraj skoz in skoz dobro pokositeriti, vrh tega je bočne svetilnice od zunaj namazati z barvo enako njihovemu steklu in zaslonu, torej svetilnico desnega boka zeleno, a svetilnico levega boka rdečo.

Oblika bokovnih in pa svetilnic na prednjaku je razvidna iz podob ali figur 1, 2, 3 in 4, a njih obmer iz skrižali (tablice) pridjane na konci tega propisa, po kateri se ladje razdeljujejo na 3 različne kategorije.

§. 6.

Ní dopuščeno, rabiti pri svetilnicah krogovito zakrivljena navadna stekla enakomerne debelosti, mariveč ukazuje se izrečno, da se za barvovite bočne svetilnice jemljó samo in edino ravno-izbočene (plankoveksne) leče (fig. 5) a za svetilnice belih prednjaških luči na parnicah edino ahromatična stekla (fig. 6). Izimajo se ladje iz pod 15 bečev ali ton in pa parne barke.

Leče in stekla svetilnic desnega boka naj bodo modro-zelene, a leče in stekla levega boka črešnjevo-rdeče in tako jake barve, da bode moči dotične barve v propisani razdaljini popolnoma razločno razpoznavni.

Barvovita stekla bokovnih svetilnic ne smejo manj od tretjine kroga, to je 120 stopnjev, a brezbarvena stekla prednjaških luči na parnicah ne manj od dveh tretjin kroga, t. j. 240 stopnjev meriti.

Obmere leč in stekel, o katerih se tu govori, poočituje skrižal, na konci tega propisa pridodana.

§. 7.

Vsaka stavna svetilnica imej po eno lampo, narejeno za svetilo z laškim oljem, če se tudi navadno rabi lampa za kameno olje napravljena.

Ní dopuščeno za svetilo pri stavnih svetilnicah rabiti parafina, niti sveč z več stenji, ako prem bi bile nalašč v ta konec narejene.

Lampe teh svetilnic naj bodo dovolj velike, t. j. tolikega obima, da zlahkoma sprejemajo po toliko laškega, oziroma kamenega olja, kolikor ga je potreba za gorenje skozi 16 ur najmanj.

V lampe, namenjene za porabo kamenega olja, naj se vlaga navadna, vendar dobra morska goba, da vsrka in v sebi drži nekaj kamenega olja, da se ne izlije iz njih, kadar morje valove žene.

Lampa bodi tako narejena, da plamen biva v središči vodoravnega kroga svetilničnega stekla, sredi njegove višine.

Podobe ali figure 7, 8, 9, 10 in 11 kažejo razne razredbe stenjev a njih obmeri so razvidni iz skrižali, pridodane pričujočemu ukazu.

§. 8.

Vrh tega, da morajo notranje stene stavnih svetilnic biti povsod dobro pokositerjene, naj ima še tudi vsaka svetilnica, bodi narejena za rabo laškega ali pa kamenega olja, (razen svetilnic na barkah izpod 15 bečev držalnih in parnih barkah) po en reflektor iz gladko olikane alpake, ki je za bočne svetilnice narejen iz treh med sabo trdno zvezanih kalot, a pri sprednjih svetilnicah iz sferične ploskve.

Podobe reflektorjev se vidijo iz figur 12 in 13, njihovi obmeri pa iz skrižali, pridjane na konci.

Ker je namen reflektorjev moč luči kolikor je koli mogoče pojačiti, morajo biti tako postavljeni, da jim bode vodoravna srednja črta dosegala sredo višine plamena.

Ti reflektorji naj se delajo tako, da se lahko snemajo in brez truda postavijo na lampah, naj v njih gori laško ali pa kameno olje.

§. 9.

Steklo svetilnic z rdečo lučjo, kakoršne morajo imevati usidrene ladje, naj bode oblo, brez barve, povsod enako debelo ter okroženo z omrežjem iz žice.

Petlje teh branilnih mrež naj bodo toliko raztegnjene, da se luč teh svetilnic okoli in okoli kar je moči brez pretrga lahko vidi.

Podoba teh svetilnic se vidi iz fig. 14, njih obmer iz skrižali, pridodane na konci.

§. 10.

Svetilnice, imajoče po eno zeleno in rdeče steklo in pa eno brezbarveno steklo za ribarske in druge nepokrite ladjice, katerih se tiče člen IX propisov v odvrčanje namorskih nesreč od sokoba ladij na morji, izdanih z ukazom pomorstvenega ministerstva od 27. februarja 1863 (Drž. zak. št. 25), morajo biti take, da jim bode vidnost enaka vidnosti, katera je zapovedana za barke izpod 15 bečev držee.

§. 11.

Ogledujoč različne svetilnice paziti je se posebno na to, da ne more va-nje ni o dežji, ni o zaganjanji valov priti voda, da bi plamen pogasila, niti naj se ne pušča v nemar, da dogledaj luči ni samo zavisen od velikosti in jakosti plamena, temuč da je vsegdar v zvezi z višino stajališča teh luči, in se torej te luči ne smejo postavljati niže nego 2 metra nad morskim licem.

Pri c. kr. pristanskih glavarstvih (kapitanatih) hrani se na ogled in vzor po ena od vsake teh različnih vrst propisanih stavnih svetilnic.

§. 12.

Dolžnost c. kr. pristanskih in pomorsko-zdravstvenih uradov je, poprijemati se vsake prilike, ki se jim ponudi, da ogledajo stavne svetilnice in znamenja o megli dajana avstrijskih ladij, katere so kje v uradnem okoliši imenovanih uradov, in to posebno tedaj, kadar ima za kaj misliti si, da so se utegnili ti propisi zanemariti.

Isto dolžnost imajo tudi c. in kr. konzulski uradi glede avstrijskih ladij, ležečih kje v njihovem uradnem področji.

Tiste stavne luči, za katere se najde da ustrezajo propisom, oznameniti je z oblastvenim v to nalašč določenim pečatom ali štempljem.

Kjer koli bi stavne svetilnice ali znamenja o megli dajana propisom popolnem ne ustrezale, naj organi c. kr. pristanskih in pomorsko-zdravstvenih uradov, oziroma c. in kr. konzulskih uradov primorajo kapetana tiste ladje, da si omisli priprav za dajanje znamenj, ki bodo popolnoma po propisih.

§. 13.

Vsak kapitan je odgovoren za škodo, ki nastane iz prestopa tega propisa.

§. 14.

Ako kapitan kake avstrijske ladije ne izpolni določil tega propisa, če prav se mu je to reklo (§. 12), pokazni ga c. kr. pristanski in pomorsko-zdravstveni urad, oziroma c. in kr. konzulski urad z globo do 50 gld. avstr. velj., ki teče v pomorstveno-podporni zalog, ter se, ko bi se ne dala potirjati, premenja v zapor, in to za vsakih pet goldinarjev v en dan.

Vrh tega smejo c. kr. pristanski in pomorsko-zdravstveni uradi takšnej ladji odreči odpravo dotle, dokler se zahtevane predrugačbe ne storé, ali naročiti jih je ladjarju o pravem času.

Zoper odloko, ki jo izreče c. kr. pristanski in pomorsko-zdravstveni in pa c. in kr. konzulski urad, moči se je v 15 dnevih vzklicati (uteči) na c. kr. pomorsko oblastvo v Trstu.

Ako to oblastvo potrdi odloko prve stopinje, če tudi kaz en zljajša, ni več nadaljnjega vzklica.

§. 15.

C. kr. pristanski in pomorsko-zdravstveni uradi dolžni so ogledovati tudi stavne svetilnice in znamenja o megli dajana ogerskih in tujih ladij, ki pridejo v obsežaj njihovega uradnega okoliša, ter imajo pravico, prvič omenjenim ladjam enako avstrijskim naložiti, da se ravna po pričujočih propisih.

Obrazci ali figure stavnih svetilnic in njih sestavnih delov.

Fig. 1.

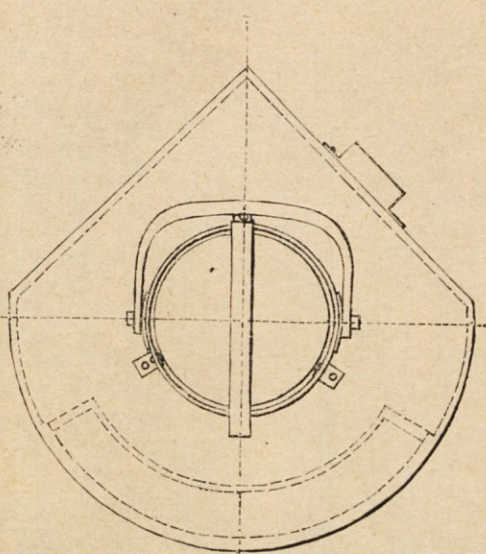

Fig. 2.

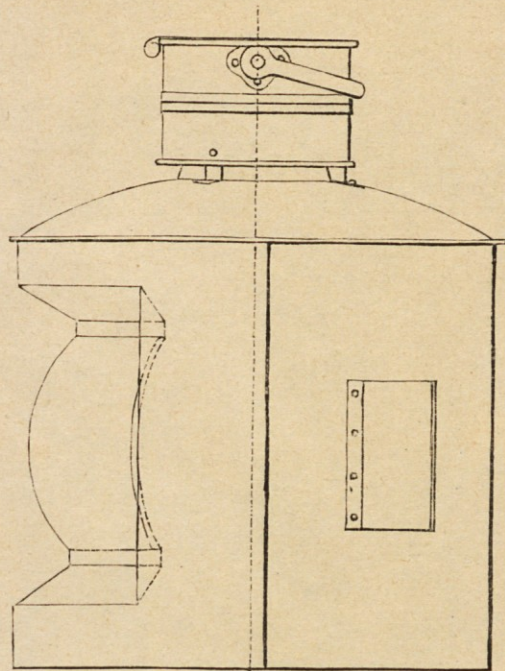

Fig. 3.

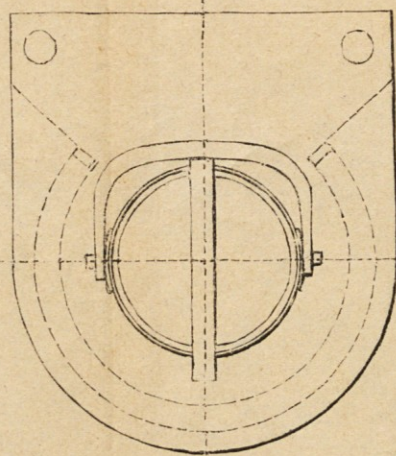

Fig. 4.

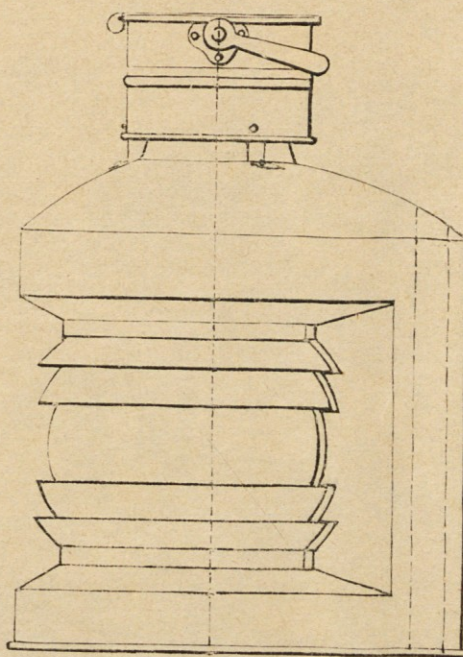

Fig. 5.

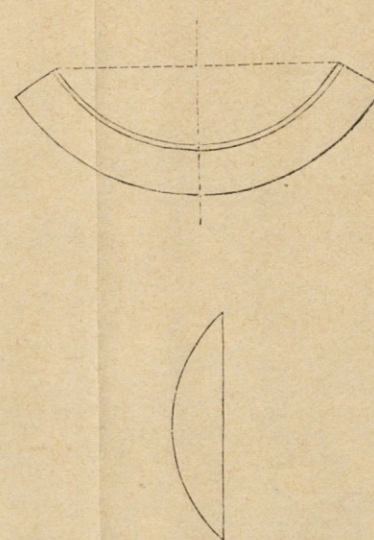

Fig. 14.

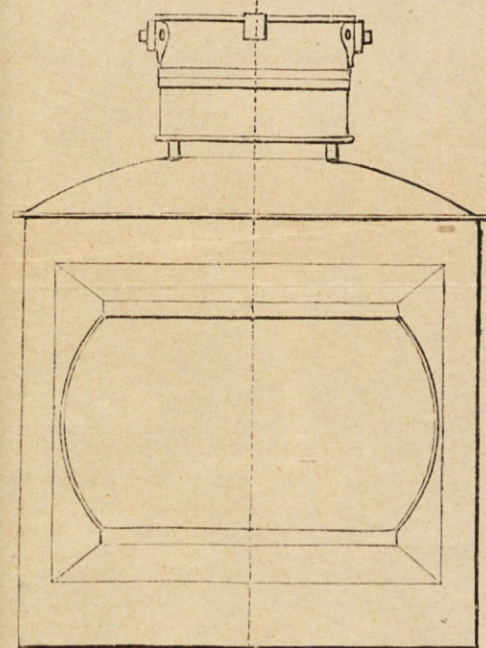
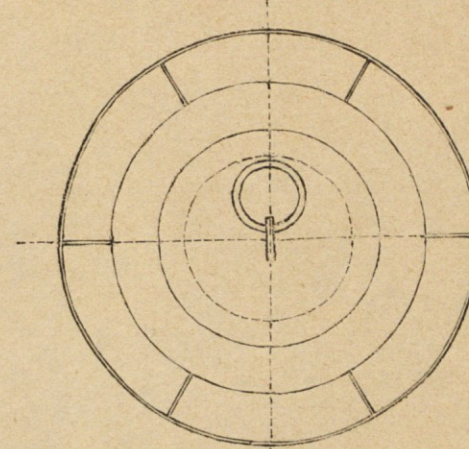

Fig. 7.

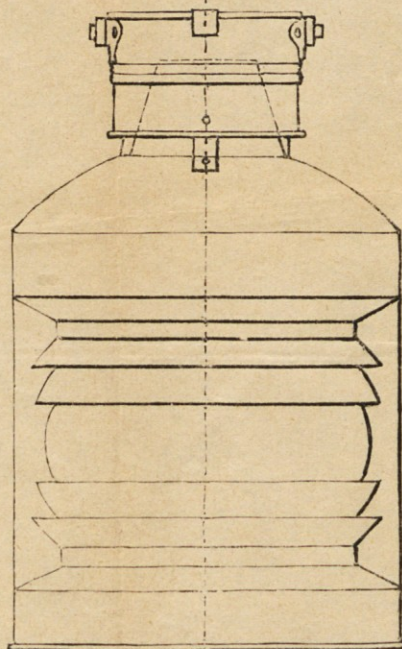
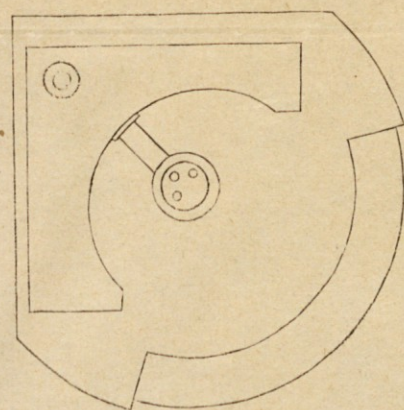

Fig. 10.

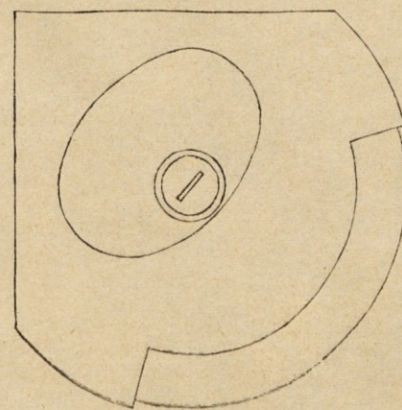

Fig. 12.

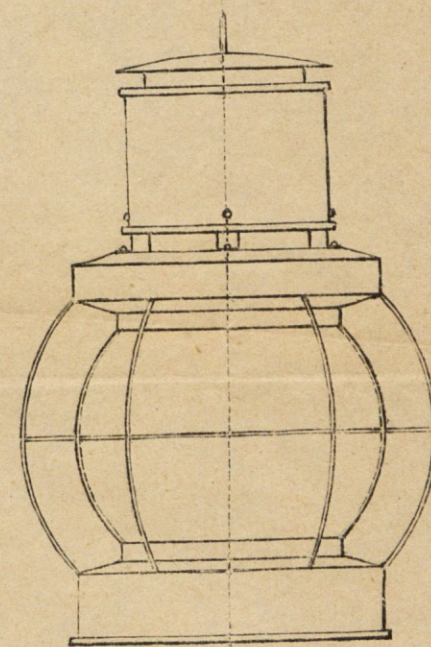
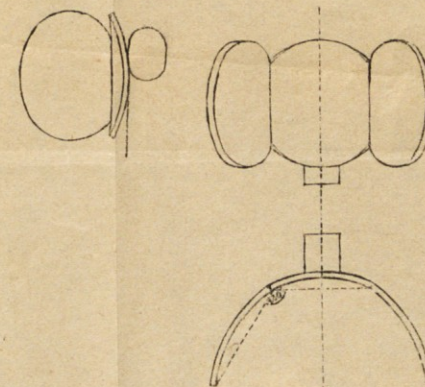

Fig. 6.

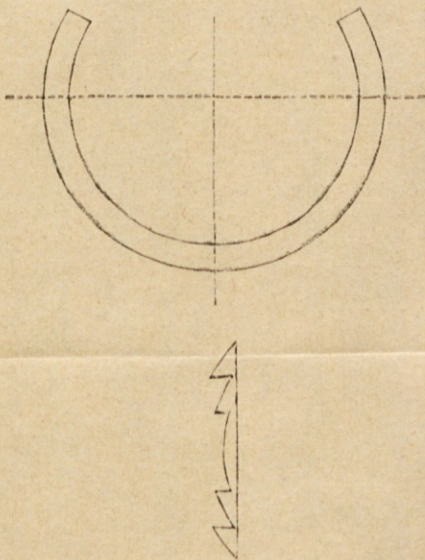

Fig. 8.

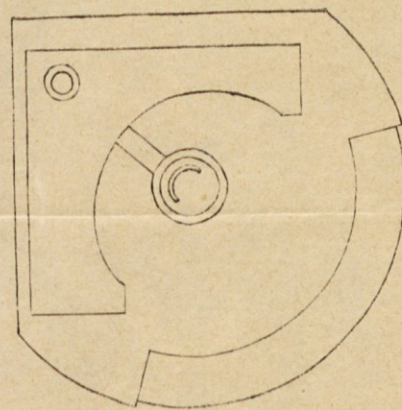

Fig. 9.

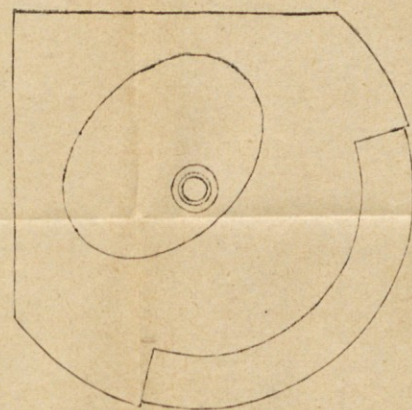

Fig. 11.

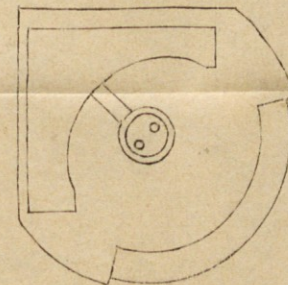
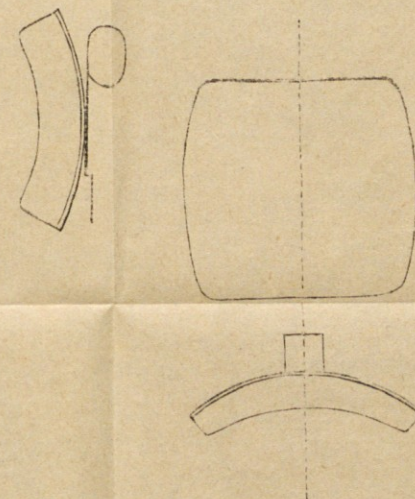

Fig. 13.

Gledé tujih ladij bode omenjenim organom paziti na to, da v misel vzeta znamenja ustrezajo mednarodnim propisom v odvrtačo nesrečnega sokoba ladij na morji, a sosebno na to, da jim so stavne svetilnice v propisanih razdaljah dobro vidne, in da osvetlujejo propisani lok obzora.

Ako bi se zapazila kaka nepravilnost, naj ti organi popravo naročajo.

Ako bi se njih naročilo gledé odprave zaznanih nepravilnosti ne poslušalo, naj rečeni organi precej o tem dogodku poročé c. kr. po orskemu oblastvu, katero stvar po primernem načinu na znanje dá kr. pomorskemu oblastvu na Reki ali — kadar gre za ladijo tuje zastave, — oblastvu tiste države, iz katere je ladja.

§. 16.

Vse nove ladije, ki se opremijo po tem ko bode ta ukaz razglašen, naj imevajo samo in edino take stavne svetilnice, ki v vseh svojih delih ustrezajo temu propisu.

Ali že opremljene ladje, katerih stavne svetilnice so v dobrem stanu ter ustrezajo dozdanjim propisom danim v odvrtačo sokoba ladij na morji, smejo svoje dozdanje svetilnice rabiti še do konca leta 1879.

§. 17.

Vsak voditelj ladije ima dolžnost, imeti en primerek tega ukaza, ki naj se hrani pri ladjinih listinah ter na zahtev pristanskega ali konzulskega urada pokaže.

Chlumecky s. r.

T a b l i c a

o najmanjih obmerih stavnih svetilnic in njih sestavin.

Vrsta svetilnic	O b m e r i	Ladje (čez 150*) bečev	Ladje in barke od 150 do 15*) bečev	Krite barke izpod 15 ton*) in parne barke
		milimetrov	milimetrov	milimetrov
Bočne ali stranske svetilnice	Svetilnice.			
	Višina notranja od dna do doljnega kraja od pokrova	280	230	150
	Višina od doljnega pokrovnega kraja do najzgornjega kraja od dimnika	130	110	70
	Premier dimnika	120	100	60
	Širina ene izmed obeh pravokotno stikajočih se zadnjih (hrbtnih) platí	230	170	120
	Leče in stekla.			
	Tetiva vodoravnega notranjega loka rdečih in zelenih leč, odbijaje tist del, ki je v svetilnici vdolan . . .	180	120	—
	Tetiva ta, z delom v svetilnici vloženim vred	190	130	—
	Tetiva vodoravnega notranjega loka rdečih in zelenih zakrivljenih stekel enake debeline, eventualno leč, brez dela v svetilnici vloženega	—	—	100
	Tetiva ta z delom v svetilnici vloženim vred	—	—	110
	Višina ali razdalja od gornjega do doljnega kraja rdečih in zelenih leč, brez dela v svetilnici vloženega	125	95	—
	Višina ta z delom v svetilnici vred	135	105	—
	Steklena debelina leč sredi njih višine	13	30	—
	Dolžina navpičnega loka leč, brez dela v svetilnici . .	150	110	—
	Dolžina ta, z delom v svetilnici vred	160	110	—
	Višina ali razdalja od gornjega do doljnega kraja rdečih in zelenih zakrivljenih stekel enake debelosti, eventualno leč brez dela v svetilnici	—	—	75
	Višina ta, z delom v svetilnici vred	—	—	85
	Stenji.			
	Odstoj med središčem prvega in drugega in pa središčem drugega in tretjega stenja pri lampah s tremi stenji za laško olje	13	—	—
	Odstoj med obema stenjema pri lampah z dvema stenjema, narejenih za laško olje	—	15	—
	*) Kosmata držina ali nosilnost.			

Vrsta svetilnic	Obmeri	Ladje čez 150*) bečev	Ladje in barke od 150 do 15*) bečev	Krite barke izpod 15 ton*) in parne barke
		milimetrov	milimetrov	milimetrov
Bočne ali stranske svetilnice	Premier vrvčastega stenja	5	5	—
	ali širina lokoma vdjanega trakastega stenja pri lampah za laško olje	30	20	15
	Širina premočrtno vdjanega trakastega stenja pri lampah za kameno olje	17	8	8
	ali premier krogoma vdjanega trakastega stenja pri lampah za kameno olje	8	—	—
	Reflektorji.			
	Polumer obla ali krogle, ki se je tičejo 3 kalote . . .	90	90	—
	Premier omejlnega kroga 3 kalot	75	75	—
	Kot, pod katerim so kalote naklonjene druga k drugi .	120°	120°	—
	Razdalja med središčem plamena in središčem srednje kalote	50	35	—
Spretnje svetilnice parne**)	Višina svetilnice na prednjaku	enaka višini bočne svetilnice		
	Premier dioptričnega stekla svetilnic na prednjaku .	190	150	—
	Višina dioptričnega stekla brez dela, kar ga je v sve- tilnici	130	100	—
	Višina ta z delom v svetilnici vred	140	110	—
	Obmeri stenjev pri lampah, za olje	kakor pri bočnih svetilnicah		
	„ trakastih stenjev pri lampah za kameno olje .	17	12	—
	Reflektor je enovita sferična ploskev	s širino svetilnične zadnje plati		
Svetilnice, ki jih morajo imeti usidrene ladje	Višina svetilnice z dimnikom vred	400	300	300
	Premier (vodoravni) oblega stekla	200	150	150
	„ vrvčastega stenja pri lampah za laško olje z dvema stenjema	5	5	5
	Širina premočrtno vdjanega trakastega stenja pri lampah	12	8	8
	Notranji premier krogoma vdjanega stenja	8	8	8
*) Kosmata držina ali nosilnost. **) Parne barke izpod 15 bečev nesoče morajo, kadar se vozijo pod parom, razen obeh bočnih svetilnic imeti še tudi tisto belo luč, ki jim je zapovedana za slučaj, ko so usidrene.				

54.

Razglas finančnega ministerstva od 5. junija 1878,

da se Risenski carinski in solno-prodajni urad zedini z ondukajšnjim sodno-hranilnim uradom, in da se ustanovi mala colnija II. razreda v Perastu.

Počenši od 1. dne julija 1878 zedini se c. kr. carinski in solno-prodajni urad v Risnu z ondukajšnjim sodno-hranilnim uradom ter se ob enem ustanovi c. kr. mala colnija II. razreda v Perastu.

Pretis s. r.